

выявленных показателей мотивационного, когнитивного и технологического критериев.

Ключевые слова: профессиональная направленность, критерии профессиональной направленности, показатели профессиональной направленности, уровни сформованности профессиональной направленности, инженерная графика, студенты технических вузов.

Kozachko O.M. , Kozachko A.O.

CRITERIA AND LEVELS OF PROFESSIONAL ORIENTATION FORMATION FOR STUDENTS OF TECHNICAL UNIVERSITIES IN THE STUDY OF ENGINEERING GRAPHICS

In this article the criteria, indicators and levels of professional orientation formation for students of technical universities in the study "Engineering Graphics" is determined. Research was conducted by students of radio engineering profile. Formation of professional orientation determined on the basis of identified indicators motivational, cognitive and technological criteria.

Key words: professional orientation, criteria of professional orientation, formation levels of professional orientation, engineering graphics, indicator of professional orientation, technical universities students.

Стаття надійшла до редакції 07.04.2015

УДК 378

*Монь А.О.
Київ, Україна*

ІДЕЇ НЕПЕРЕВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У НАУКОВИХ ПОГЛЯДАХ О.Г. МОРОЗА

Постановка проблеми

Прискорений розвиток суспільства на початку нового тисячоліття обумовлює глибокі зміни в усіх сферах життя. На відміну від матеріальних товарів і послуг, першочергового значення набувають знання та вміння їх застосовувати у швидкоплинному середовищі. Зростає динамізм перебігу процесів та збільшується інформаційний потік. Темпи змін, що відбуваються, вимагають постійного самовдосконалення, підвищення професійної кваліфікації індивідуума. Виникли нові професії, змінивши вимоги до попередніх та ставши інтегрованими. Такі зміни є основою необхідності формування особистості, яка зуміє успішно жити в цих нових умовах, особистості творчої, відповідальної, здатної приймати конструктивні і компетентні рішення в різних сферах життєдіяльності.

Нині здобута вища освіта не є гарантом успішної професійної діяльності, адже невід'ємною складовою є потреба поповнення своїх знань, постійного саморозвитку та самовдосконалення. Неперервність власної освіти є запорукою професійної успішності особистості.

Як зазначає В. Кремень, у разі звичної, традиційної освіти навчити людину на все життя неможливо не лише в гарній школі, а й в найкращому університеті. Тому що здобуті в навчальному закладі знання не будуть обов'язково актуальними в житті, і навпаки, з'являться нові знання, без засвоєння яких фахівець не буде ефективним, тобто втратить конкурентоспроможність.

Аналіз останніх публікацій

Наприкінці минулого століття проблема неперервної освіти набула світового масштабу, поставивши в центр уваги особистість, для якої необхідно створити оптимальні умови для розвитку здібностей протягом усього життя. Теоретико-прикладні аспекти неперервної освіти дорослих висвітлені у працях відомих українських науковців С. У. Гончаренка, Р. С. Гуревича, Н. М. Дем'яненко, Г. С. Костюка, Н. Г. Ничкало, В. В. Олійника, С. О. Сисоєвої та ін.

Порівняльно-педагогічні дослідження у галузі розвитку неперервної освіти за кордоном здійснені Н. В. Абашкіною, Т. І. Вакуленко, Б. Л. Вульфсоном, Т. С. Кошмановою, М. П. Лещенко, З. О. Мальковою, Л. П. Пуховською, С. М. Романовою, А. С. Саргсяном, А. А. Сбруєвою, І. В. Фольварочним та ін.

О.Г.Мороз обстоював ідею неперервної педагогічної освіти як фундаментальну проблему сучасного суспільства. О.Г. Мороз зазначав, що завданням вищого педагогічного навчального закладу не є підготувати фахівця на все життя, а навчити майбутнього фахівця самоосвіті, зацікавити, пробудити потребу до самовдосконалення, до черпання необхідних знань, до набування потрібних умінь. Саме такий педагог має шанс постійно лишатися цікавим та актуальним своїм студентам, несучи найновішу інформацію в аудиторії.

Основна мета статті полягає у осмисленні ідеї неперервної педагогічної освіти у наукових поглядах академіка НАПН України О.Г. Мороза (1940 – 2007рр.).

Виклад основного матеріалу

Першим основоположним етапом у процесі неперервної педагогічної освіти є адаптація першокурсників до професії вчителя. На цьому етапі відбувається глибоке творче засвоєння студентами-першокурсниками вимог професії вчителя, пристосування до нових форм та методів навчальної роботи у вищій школі. О.Г. Мороз виділяв три форми адаптації студентів-першокурсників, а саме: 1) формальна адаптація, що стосується

пізнавально-інформаційного пристосування студентів до нового оточення, до структури вищої школи, до змісту навчання, вимог та обов'язків; 2) суспільна адаптація, тобто процес внутрішньої інтеграції груп студентів-першокурсників та інтеграція цих же груп зі студентським оточенням в цілому; 3) дидактична адаптація, що стосується підготовки до нових форм навчальної роботи у вищій школі [2, с.104]. Наголошуючи на наступності загальноосвітньої школи та вищого навчального закладу О.Г. Мороз зазначав, що середня школа ще недостатньо формує у своїх вихованців уміння і навички самостійної навчальної роботи, а ВНЗ, у свою чергу, не продовжує цей процес. Більше того, навчальний процес вищого навчального закладу здебільшого не враховує здобутого у середній школі рівня підготовки випускників до самостійної роботи у ВНЗ. У цьому – одна з причин ще низької продуктивності праці багатьох студентів-першокурсників, яка призводить до їх неуспішності, а в результаті й до неефективної адаптації. Звідси ми вбачаємо пряму залежність: при успішній формальній, суспільній та дидактичній адаптації у студента-першокурсника формується почуття впевненості у власному виборі педагогічної професії, відчуття задоволення від виконання навчальних завдань та пробуджується прагнення до пізнання і саморозвитку, або ж навпаки.

Наступний етап – динаміка професійної підготовки студентів у вищому навчальному закладі, характеризується тим, що студент протягом навчального процесу набуває необхідних теоретичних знань та практичних навичок для виконання конкретної діяльності за обраною спеціальністю, студент чітко та впевнено погоджує свої майбутні плани з роботою вчителя. Такий підхід створює певну цільову установку, що благотворно впливає на процес підготовки майбутнього вчителя у ВНЗ.

Завдання педагогічного університету – озброїти студента необхідними професійними знаннями, навчити поповнювати цей запас самостійно та сформувати готовність до педагогічної діяльності. О.Г. Мороз зазначав, що це передбачає не лише виховання окремих якостей студентів, а й доведення результатів всього навчально-виховного процесу до вимог та умов майбутньої професійної діяльності випускників [1, с. 272].

У зв'язку з цим варто виокремити чотири етапи формування готовності до педагогічної діяльності в майбутніх учителів. *Перший етап* пов'язаний із питаннями професійної орієнтації абітурієнтів та адаптацією першокурсників до умов ВНЗ. Він характеризується аморфністю та нестійкістю професійного інтересу. *Другий етап* передбачає формування готовності в процесі навчання. Майбутнім учителям властиві чіткіше розуміння сутності професії, більш визначений інтерес до неї, деяка схильність та бажання цим займатися, достатньо активна робота над собою,

потяг проникати в сутність майбутньої діяльності. *Третій* – стан підведення піку готовності до випуску. Він характеризується достатньо стійким професійним інтересом до роботи з дітьми, але самій педагогічній діяльності студентів найчастіше властиве копіювання, наслідування вчителів, методистів, побоювання відійти від рекомендацій методичних розробок. *Четвертий етап* – практична перевірка рівня сформованості готовності протягом професійного становлення. Тут виявляються не лише стійкий інтерес до професії, достатньо високий рівень знань, умінь та навичок, а й самостійність, творчий підхід до вирішення педагогічних задач [там само, с. 273].

Об'єктивною оцінкою рівня професійної готовності випускників до педагогічної діяльності є ефективність самостійної роботи молодих учителів у школі, характер труднощів, які вони відчувають. Як констатував О.Г. Мороз, однією з реальних можливостей підвищення рівня професійної підготовки вчителів є підсилення взаємозв'язку у вивченні дисциплін психолого-педагогічного, методичного, спеціальних та загальнонаукових циклів.

Об'єктом дослідження О.Г. Мороза були молоді вчителі фізико-математичного та загальнотехнічного профілів. Однак на цій основі можна виокремити важливі на його погляд, аспекти навчальної роботи для всіх напрямів підготовки вчителів: виключити паралелізм у програмах з методики викладання педагогіки і психології; забезпечити єдине трактування загально педагогічних і психологічних понять та положень, що використовуються у курсах методики викладання певного шкільного предмету, методичних спецкурсах та спецсемінарах; будувати навчальні курси з педагогіки та психології, зважаючи на специфіку підготовки вчителів того чи іншого факультету; базувати навчальні курси з методики викладання певного шкільного предмету на сучасних досягненнях дидактики та теорії виховання [там само, с. 275].

О.Г. Мороз приділяв значну увагу забезпеченню єдності теоретичної та практичної підготовки майбутніх учителів. Він виокремив шляхи вдосконалення практичної підготовки вчителя до виховної роботи. Обґрунтував необхідність активізації семінарських, лабораторно-практичних занять та педагогічної практики, як ефективних форм закріплення знань та формування практичних умінь та навичок; обстоював ідею, що цінність лабораторно-практичних занять полягає у тому, що застосовуючи та поглиблюючи свої теоретичні знання з педагогіки і психології, студенти одночасно включаються у дослідницьку роботу, пов'язану з навчальним процесом. Студенти можуть вивчати індивідуально-типологічні особливості школярів, соціальні особливості їх поведінки, учнівський клас як соціальну групу, причини неуспішності учнів.

Тож змістовий аспект процесу навчання передбачає єдність усіх видів та форм професійної підготовки, ефективну організацію роботи ВНЗ та професійну спрямованість навчально-виховного процесу. Врахування цих аспектів дає змогу скоротити адаптаційний період.

Третій етап – професійна адаптація молодого вчителя, ріст його педагогічної майстерності. Цей етап є найбільш важливим, за переконанням науковця, адже саме протягом нього завершується формування особистості вчителя. Саме етап професійної адаптації молодого вчителя є основним напрямом вивчення та дослідження О.Г. Мороза.

Професійна адаптація молодого вчителя, як визначав О.Г. Мороз, це складний динамічний процес повного освоєння професії та оволодіння педагогічною майстерністю на основі сукупності раніше придбаних та постійно поповнюваних знань, умінь та навичок, в результаті чого відбувається активна взаємна видозміна як вчителя так і педагогічного колективу з метою ефективного професійного функціонування [там само, с.85].

Процес професійної адаптації молодого учителя має дві яскраво виражені сторони: діяльність вчителя та діяльність шкільного колективу. Ефективність адаптації залежить від повної взаємодії цих сторін. Формування молодого вчителя відбувається від ствердження себе у колективі вчителів як особистості до сприйняття себе перед усім як професіонала, коли всі стосунки та все спілкування з оточуючими переходить з області загальнолюдської до професійної [3, с.21]. Вчений виділяв основні функції професійної адаптації молодого вчителя, а саме:

- 1) Підвищення рівня професійно-педагогічної зрілості молодого вчителя.

Процес формування професійно-педагогічної зрілості молодого вчителя в значній мірі залежить від рівня професійної готовності випускника педагогічного вищого навчального закладу, що в свою чергу включає а) психологічну готовність, б) теоретичну підготовку до педагогічної діяльності, в) практичну готовність до діяльності вчителя, г) суспільно-громадську підготовку, д) необхідний рівень сформованості загальних педагогічних здібностей, е) загальну професійно-педагогічну направленість особистості [4, с.116].

- 2) Розвиток професійної самостійності та творчої активності.

В ході адаптації випускник усвідомлює необхідність ліквідації розриву між вимогами педагогічної діяльності та власними можливостями шляхом формування професійної самостійності.

- 3) Укріплення згуртованості та єдності педагогічного колективу, підвищення його стійкості та стабільності.

Молодий випускник педагогічного ВНЗ приходить на роботу загалом ініціативним та вважає себе підготовленим до педагогічної діяльності, хоча й з недостатнім досвідом та необхідністю адаптації до професійної діяльності. Професійна адаптація впливає на розвиток колективу, розвиваючи його новими поглядами та інноваційними підходами. В той же час педагогічний колектив позитивно впливає на становлення педагогічної майстерності та професійного зростання молодого вчителя. Тож без професійної адаптації молодих учителів не може бути педагогічного колективу, а без нього неможливе їх професійне становлення.

4) Удосконалення та розвиток суспільних відносин.

О.Г. Мороз зазначає, що розглянуті функції тісно пов'язані між собою та можуть слугувати на емпіричному рівні показником адаптації (об'єктивно – як тривалість роботи в одному педагогічному колективі, суб'єктивно – як загальне вдовolenня власною діяльністю).

На професійне становлення молодого вчителя впливає цілий комплекс факторів, до яких можна віднести фактори індивідуального розвитку особистості, соціально-психологічні та суто соціальні фактори. О.Г. Мороз виділив низку факторів, що в основному визначають весь процес та результат адаптації – «мотиваційне ядро».

До «мотиваційного ядра» професійної адаптації випускника педагогічного навчального закладу входять:

- наявність педагогічного покликання та професійної придатності;
- рівень готовності до педагогічної діяльності, в тому числі педагогічної направленості і професійної підготовки;
- особисті якості молодого вчителя;
- житлово-побутові умови починаючого вчителя та умови його праці;

Будучи багатоплановою, професійна адаптація має свою структуру. О.Г. Мороз виділив основні структурні компоненти професійної адаптації молодого вчителя:

1) Дидактичну адаптацію.

Рушійною силою дидактичної адаптації є виявлення і розв'язання суперечностей між мотиваційним очікуванням молодого вчителя, його дидактичною підготовкою і реальними вимогами шкільного навчального процесу, диспропорція між знаннями, набутими у ВНЗ, та уміннями оперувати ними [1].

2) Адаптацію до виховної роботи з учнями школи.

О.Г. Мороз виділяв критерії професійної адаптації вчителя до виховної роботи, а саме: результати діяльності молодого вчителя та її продуктивність; рівень задоволеності професією та характер взаємин у колективі; стиль його виховної діяльності, що виявляється у характері та

способах розв'язання типових виховних завдань; професійна компетентність та стійкість, упевненість у своїх діях і самокритичність, сформованість певної соціально-професійної позиції. Найвищому рівню адаптованості до виховної діяльності, за переконаннями О.Г. Мороза, відповідає стиль, який характеризується прагненням до проектування діяльності, творчим підходом до розв'язання виховних завдань, широкою сферою неформального спілкування з колективом учнів [1].

3) Соціально-психологічну та психофізіологічну адаптацію.

О.Г. Мороз визначав соціально-психологічну адаптацію молодого вчителя як входження в систему внутрішньо шкільних, міжособистісних відносин і пристосування до них, вироблення зразків поведінки, які відповідали б ціннісним орієнтаціям цього колективу, набуття, закріплення і розвиток умінь і навичок професійно-педагогічного спілкування [1].

О.Г. Мороз стверджував, що високий рівень професійної адаптованості молодого вчителя забезпечує те, щоб період післяуніверситетської діяльності випускника став періодом формування його професіоналізму, а не труднощів та розчарування.

Науковець наголошував, що майже недослідженими є проблеми педагогічного управління професійною адаптацією молодих вчителів, їх професійного самовдосконалення як необхідної умови адаптації. Він виокремив педагогічне управління процесом професійної адаптації молодого вчителя як четвертий напрям вивчення цього феномену, наголошуючи на необхідності глибшого та різноаспектного дослідження. Окрім коригувальної діяльності вищого педагогічного навчального закладу зі збільшення адаптаційних можливостей випускників, другою складовою роботи ВНЗ з молодими вчителями є його координувальна діяльність, завданням якої є оперативна допомога випускникам в адаптаційний період у школі.

О.Г. Мороз розробив систему організаційно-педагогічних заходів, спрямованих на надання оперативної допомоги педагогічного ВНЗ молодим учителям. Ця система охоплює а) відтерміноване спостереження педагогічного університету за адаптацією молодих учителів; б) встановлення зворотного зв'язку випускників із ВНЗ; в) спільну діяльність ВНЗ та органів освіти з управління професійною адаптацією вчителів-початківців.

Реалізація цих заходів дає змогу зробити процес адаптації молодих учителів більш керованим, адже, на думку дослідників, участь ВНЗ у професійній адаптації випускників має не лише соціальне, а й педагогічне значення. Будучи активним щодо цього, педагогічний університет, з одного боку, сприяє підвищенню ефективності такого процесу, а з іншого боку, дані про сильні та слабкі аспекти у підготовці молодих кадрів, отримані в

результаті аналізу їх практичної діяльності, дають можливість вносити оперативні корективи в організацію навчально-виховного процесу, підвищувати рівень підготовки майбутніх учителів. Робота ВНЗ з випускниками має бути перманентною, адже процес підготовки та адаптації спеціаліста до умов професійної діяльності – процес динамічний та багатогранний.

Окрім цього О.Г. Мороз наголошував, що молодий учитель є суб'єктом педагогічної діяльності. Саме тому індивідуальний стиль діяльності та прагнення до самовдосконалення мають бути враховані в такому важливому процесі, яким є для молодого учителя його професійна адаптація. У зв'язку з цим, О.Г. Мороз розглядав процес професійного самовдосконалення фахівця, визначаючи його місце і значення в адаптації.

Досліджуючи співвідношення самоосвіти та адаптації молодого вчителя, О.Г. Мороз визначив наступну залежність: якщо різноманітна за змістом самоосвітня діяльність педагогічного колективу школи за своїми зусиллями, інтересами, ціннісними орієнтаціями не відповідає особистості молодого вчителя, то включення його до педагогічного колективу проходить вельми повільно; якщо характер діяльності молодого вчителя у сфері самоосвіти відповідає інтересам та потребам педагогічного колективу, якщо його діяльність заслуговує позитивної оцінки зі сторони колективу, то тим швидше та легше відбувається процес адаптації молодого фахівця; в тому випадку, коли молодий учитель намагається власні ідеали, вимоги, життєві плани співвіднести з ідеалами, вимогами та планами колективу – адаптація проходить успішно; якщо молодий вчитель, що прагне до самоосвіти, потрапляє в колектив, який не визначається прагненням займатися самоосвітньою діяльністю – адаптація молодого вчителя затягується на довгі роки.

О.Г. Мороз виділяв умови успішної самоосвітньої діяльності молодого вчителя: наявність у молодого вчителя необхідності у цілеспрямованому поповненні знань; всебічна підготовленість до самоосвіти; усвідомлення молодим фахівцем необхідності у систематичному поповненні своїх знань; психологічна готовність до самоосвіти; постановка чітко вираженої мети самоосвіти; чітке планування самоосвітньої діяльності; забезпечення необхідною літературою, правильний вибір матеріалу для самостійного вивчення; володіння «методикою розумової праці», систематичність та послідовність у самоосвіті; наявність творчого ставлення до матеріалу, що вивчається; єдність теоретичного та практичного підходів у самоосвіті; розуміння молодими вчителями особистої та суспільної значущості самоосвітньої праці; прояв вольових зусиль у організації самоосвіти та використання педагогічних знань у практичній діяльності; створення необхідних умов для

самоосвітньої діяльності молодого вчителя; науковість самоосвіти; забезпечення педагогічного контролю та керівництва самоосвітою молодих учителів.

Тож існує певний вплив та взаємодія між педагогічним колективом та його членами у сфері самоосвіти. Високий статус самоосвіти молодого вчителя істотно впливає на весь учительський колектив і навпаки. Взаємовплив, взаємопроникнення як результат взаємодії інтересів, ціннісних орієнтацій молодого учителя та педагогічного колективу у сфері самоосвіти є необхідною умовою його успішної адаптації.

Разом з тим професійна адаптація залежить не лише від самоосвіти молодого вчителя, але й від інших компонентів процесу його самовдосконалення: уміння спостерігати і вивчати свій власний досвід, стиль діяльності, оформлювати його результати. Молодий фахівець повинен уміти не лише констатувати та спостерігати наявний рівень педагогічної ситуації, а й бути спроможним змінювати її. Він повинен будувати стратегію своєї професійної діяльності.

О.Г. Мороз наголошував, що професійне самовдосконалення не є самоціллю, а виступає умовою вдосконалення навчально-виховного процесу, сприяє формуванню нових якостей у учнів, стимулюючи вміння та бажання вчитися.

Висновки з дослідження

Вчений зазначав, що при порівнянні двох понять «розвиток» та «адаптація» перше (розвиток) розуміють як стратегію життя, а друге (адаптація) – як тактику, що дозволяє живому утримуватися в певних еволюційних рамках, забезпечуючи тим самим можливість прогресу [1, с. 43].

Тож стратегією життя сучасного педагога має бути неперервна освіта, постійне самовдосконалення та розвиток, тільки в цьому разі педагогічні навчальні заклади зуміють підготувати вчителів, загальна та професійна культура яких буде розвиватись випереджальними темпами по відношенню до підростаючого покоління.

Список літератури: 1. Мороз А.Г. Профессиональная адаптация молодого учителя/ Алексей Григорьевич Мороз. – К.: НПУ им.М.П.Драгоманова,1998. – 326с. 2. Мороз А.Г. К вопросу о дидактической адаптации первокурсников вуза/Алексей Григорьевич Мороз// Психологические и социально-психологические особенности адаптации студента: Материалы симпозиума. – Ереван, 1973. – С. 104-106. 3. Мороз А. Г. Педагогический коллектив как среда адаптации молодого учителя: Метод. Рекомендации/ Алексей Григорьевич Мороз. – К.: КГПИ, 1985. – 22 с. 4. Мороз А .Г. Профессиональная подготовка выпускника

педагогического вуза как одна из предпосылок его успешной адаптации к работе в школе/ А. Г. Мороз, О. Г. Солодухова// Улучшение качества подготовки педагогических кадров и повышение уровня идейно-политического воспитания студенческой молодежи в свете решений XXV съезда КПСС: Тезисы респ. науч. конф. 12-14 нояб. 1979 г. – Харьков, 1979. – С. 116-117.

Bibilijgraphy (transliterated): 1. Moroz A.H. Professyonal'naya adaptatsyya molodoho uchytelya/ Aleksey Hryhor'evych Moroz. – K.: NPU ym.M.P.Drahamanova,1998. – 326s. 2. Moroz A.H. K voprosu o dydaktycheskoy adaptatsyyu pervokursnykov vuza/Aleksey Hryhor'evych Moroz// Psykholohycheskye y sotsyal'no-psykholohycheskye osobennosty adaptatsyyu studenta: Materyaly sympoz. – Erevan, 1973. – S. 104-106. 3. Moroz A. H. Pedahohycheskyy kollektiv kak sreda adaptatsyyu molodoho uchytelya: Metod. Rekomendatsyy/ Aleksey Hryhor'evych Moroz. – K.: K·HPY, 1985. – 22 s. 4. Moroz A .H. Professyonal'naya podhotovka vypusknyka pedahohycheskoho vuza kak odna yz predposyllok eho uspeshnoy adaptatsyy k rabote v shkole/ A. H. Moroz, O. H. Solodukhova// Uluchshenye kachestva podhotovky pedahohycheskykh kadrov y povyshenye urovnya ydeynopolitycheskoho vospytanyya studencheskoy molodezhzy v svete reshenyy XXV s'yezda KPSS: Tezysy resp. nauch. konf. 12-14 noyab. 1979 h. – Khar'kov, 1979. – S. 116-117.

Монь А.

ІДЕЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У НАУКОВИХ ПОГЛЯДАХ О.Г. МОРОЗА

У статті розглядається концепція неперервної педагогічної освіти О.Г.Мороза. Аналізується взаємозв'язок між ефективністю адаптації студента-першокурсника та мотивацією до навчання та самовдосконалення; між професійною адаптацією молодого вчителя та прагненням до неперервної освіти й саморозвитку.

Ключові слова: неперервна педагогічна освіта, самоосвіта, професійна адаптація молодого вчителя, управління професійною адаптацією молодих учителів.

Монь А.

ИДЕИ НЕПРЕРЫВНОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В НАУЧНЫХ ВЗГЛЯДАХ А.Г. МОРОЗА

В статье рассматривается концепция непрерывного педагогического образования О.Г.Мороза. Анализируется взаимосвязь между

ефективністю адаптації студента-первокурсника і мотивацією к обучению і самосовершенствованию; между професіональною адаптацією молодого учителя і стремлением к непрерывному образованию і саморазвитию.

Ключевые слова: непрерывное педагогическое образование, самообразование, професіональная адаптация молодого учителя, управления професіональной адаптацией молодых учителей.

Mon A.

IDEAS OF LIFELONG TEACHING EDUCATION ACCORDING TO O.G. MOROZ

The article deals with the concept of lifelong teaching education according to O.G. Moroz Examines the relation between the effectiveness of first-year student adaptation and motivation for learning and self-improvement; between novice teacher's professional adaptation and the desire for lifelong learning and self-development.

Keywords: lifelong teacher education, self-education, novice teacher's professional adaptation, management of professional adaptation of novice teachers.

Стаття надійшла до редакції 07.04.2015

УДК 378

*Мошинська О.Ю. Пилипенко С.Г.,
Харків, Україна*

ФІЛОСОФСЬКО-АНТРОПОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Динаміка усіх процесів сучасності, поява нових відкритих та альтернативних систем актуалізували перед дослідниками досить важливі завдання: не стільки відповісти на нові питання, а, перш за все, генерувати нові; не стільки задовольняти зацікавленість, але і збільшувати та поширювати її. Це стосується і такої ланки наукового життя як взаємозв'язок філософії та педагогіки. Відзначимо, що така постановка питання не є новою, але трансформація усіх сфер життєдіяльності суспільства і людини потребує нових підходів до вказаної проблеми. Ідеться про розгляд концепції педагогічної діяльності в контексті філософської антропології.

Взаємозв'язок філософії та педагогіки має давню та стали традицію, започатковану ще в Античності. Грецька Пайдейя виступила саме